

ěť měsíců pro strážníka

Libeňská ulice Kundratka je úzká a krátká, tak na tučtí vlek, a leží hezky stranou velkoměstského shonu. Ale navzdory tomu ji mnoho Pražanů důvěrně zná: na jejím konci se totiž nachází areál Správy služeb Městské policie Praha a v něm parkoviště, na něž odtahové vozy denně pilně navázejí nesprávně parkující a provozu překážející automobily.

To ovšem v dolní části rozlehlého pozemku: v části horní má pražská Městská policie svůj Institut vzdělávání, jímž musí projít každý, kdo hodlá obléci a nosit uniformu pražského strážníka. Když Městská policie v Praze začínala, čítala prý asi 350 strážníků (a strážnic). Dnes už má zhruba 2100 žen a mužů, přičemž početní stav je oproti ideálu stále nenaplněný a zhruba rok už běží nábor na plné obrátky. Zatímco dříve měsíčně přicházelo „do školy“ okolo třiceti adeptů, dnes jich sem běžně nastupuje padesát až šedesát. Strážníků-čekatelů, jak se jim u Městské policie oficiálně říká. Což znamená, že kapacita střediska na Kundratce je naplněna po okraj, prostorově i co do vytížení zdejších pedagogů.

Jak ale výuka a výcvik nastávajících strážníků v praxi vypadají? Na to jsme se zajeli přímo ke zdroji vyznat vedoucího Institutu vzdělávání policejního rady Bc. Ing. Vladimíra Shánělce.

Je nějak zadáno věkové rozmezí, v němž se může člověk ucházet o místo strážníka Městské policie Praha?

Spodní hranici stanovuje zákon, jedenaadvacet roků, horní dána není. A způsobilost je pak dána pouze fyzickou zdatností ucha-

zeče a jeho způsobilostí psychickou. Všichni procházejí psychotesty a mnoho zájemců jimi neprojde: až osmdesát procent! Naše fyzické testy jsou v podstatě co do náročnosti totožné s policejními.

Další rozdíl je ale v tom, že zatímco k policii přicházejí zájemci s maturitou, strážníkem městské policie se může stát i člověk bez ní, jen s výučním listem...

Ano. Ale přijatým vycházíme vsříc, sepisujeme s nimi kvalifikační dohody a umožňujeme jim studium na středních školách. Přiděláváme si tím problémy, ale taková je naše personální politika, protože do budoucna předpokládáme změnu legislativy a myslíme, že maturita bude i pro strážníky nutností. A chceme mít lidi ve sboru vzdělané.

A jak vypadá zastoupení žen a mužů? Muži mají asi většinu, ale zůstává tak očividná jako kdysi?

Kritéria pro přijetí jsou pro ně zcela stejná, ve službě taky nikdo nemůže čekat nějaké výhody. Ženy, které se hlásí, s tím počítají předem. I když, příznějme, jsou dvě kategorie žen a dívek: jedny opravdu chtějí do služby, a s těmi problémy nejsou. A pak přicházejí stvoření jemnější, jež mají namířeno někam do kanceláří, za přepážky... Ale s těmi si taky poradíme, aspoň většinou. Celkově k nám přichází zhruba dvacet procent žen, a obdobné zastoupení mají pak i ve službě.

Mezi zájemci převažují Pražáci, anebo spíše přespolní?

Šedesát, možná sedmdesát procent tvoří mimopražští. Takže ti buď dostávají ubytovny – v různých čtvrtích Prahy máme asi čtyři – které si platí, ale se slevou 2800 korun měsíčně. A těm, kteří si našli jiné bydlení a hradí si ho ze svého, ale i mimo-

pražským, dává Městská policie příspěvek na bydlení ve výši 2800 korun k platu.

Zatímco policisté nastupují do poměru služebního, strážníci Městské policie jsou jejími zaměstnanci. A také jejich pravomoci, třebaže v poslední době výrazně narostly, jsou nižší. Jejich pravomoc jim umožňuje řešit přestupky, pokud se dostanou do kontaktu s pachatelem trestného činu, mohou ho zadržet, ale vzápětí ho musí neprodleně předat republikové policii. Jak vypadá jejich školení, jímž před nástupem do služby procházejí? První den oblečou uniformy, druhý den dostanou zaškolení z bezpečnosti práce – a od třetího dne běží naplno výuka. Teoretická výuka trvá tři měsíce, po nich dělají frekventanti zkoušky ze speciální fyzické přípravy a pak zkoušky odborné způsobilosti.

Jak jsou takové zkoušky přísné a jaká komise na ně dozorá a hodnotí výkony zkoušených?

Zkouška má dvě části, písemnou ve formě testu, a ústní, v níž si každý zkoušený vytáhne tři otázky. Dvě z nich jsou teoretické a po přípravě na ně před komisí odpoví, a třetí praktická. Konkrétní případ a jak ho vyřešit. Komise je tříčlenná a skládá se z jednoho zástupce ministerstva vnitra a ze dvou policistů z výkonu služby. Dříve v komisi býval i jeden zástupce našeho vzdělávacího odboru, zkoušení měli pocit, že vidí proti sobě jednu známou tvář, cítili se jistější. Nebezpečí, že by jeden člověk mezi třemi mohl ovlivnit nestrannost hodnocení, podle mne neohrožilo. Ale teď to není dovoleno a my se pochopitelně plně podřizujeme.

Po zkouškách odborné způsobilosti už strážníci nastupují na jednotlivé útvary?

Dospělí žáci při výuce vyrušují jen zcela výjimečně

Ještě ne. Už jsou to opravdoví strážníci, ale ještě čtvrtý měsíc zůstávají u nás a my do nich „pumpujeme“ hlavně taktiku konkrétních zákroků, ale taky třeba zdravotní výchovu. Tu u nás učí lidi ze záchranky, tedy specialisti na první pomoc a urgentní medicínu. Spolupracujeme také s psychology z Policejní akademie, kteří u nás vyučují krizovou komunikaci. Konfliktních situací ve službě přibývá a je třeba, aby je strážníci zvládali co nejlíp. Využíváme i videotechniku a metodiku modelových situací. Leccos jsme odkoukali ve středních policejních školách, to nezastíráme. Konkrétně se školou v Hrdlořezích máme už po léta velice dobrou spolupráci, někteří tamní učitelé po odchodu do civilu dokonce nastoupili u nás a učí teď tady.

Jaký je u zkoušek počet neúspěšných? A jsou možné reparáty?

Ano, opravnou zkoušku může adept dělat po měsíci, během nějž prochází dalším školením. Počet neúspěšných není velký, v současné době zhruba pět až deset procent. To znamená tak dva tři jedinci z jednoho kurzu...

Úspěšní absolventi zkoušek a čtvrtého měsíce taktického výcviku už nastupují

zákon o přestupcích, zákon o obecní policii, zákon o Policii České republiky, živnostenský zákon, zákon o obcích, o hlavním městě Praze...

Je toho hodně a stane se, že když někteří uvidí ty štosy materiálů, prchnou ve zkušební době – hned v prvním týdnu.

Vedle toho se klade důraz na fyzickou přípravu a sebeobranu. Přicházejí k nám mladí lidé kolem dvaceti, ale i o dost starší. Což problém nepůsobí, paradoxně se víc projevuje naopak u nejmladších fakt, že už neexistuje vojna. My jsme dřív s absolvováním vojny počítali dokonce jako s nutným předpokladem, kdo měl modrou knížku, neměl šanci. Jen ženy dostávaly výjimku. Dnes nemá vojnu za sebou skoro nikdo, jen někteří ti starší: a je to znát! Jak na fyzické kondici, tak na schopnosti žít v kolektivu, podřízovat se hierarchii nadřízených, plnit bez debat zadané úkoly.

Areál je rozlehlý a vyhlíží úhledně. Prostory k výcviku jsou tu dostatečné?

Nestěžujeme si, ale těšíme se, že už letos se snad dočkáme i nové tělocvičny! Projekt je hotový, budova stojí, jde jen o rekonstrukci. Nové podlahy a další vybavení, nepříjde to moc drahé, ale ohromně nám to usnadní práci. A navíc by ty prostory mohla využívat Městská policie jako celek. Napříště by totiž všichni strážníci měli každoročně procházet testy z fyzické zdatnosti:

stane, že se v minulosti adepta – do níž my nemáme možnost nahlédnout, nám předkládá výpis z trestního rejstříku, zatímco k získání zbrojního průkazu je nutný opis – objeví závada, pro niž nelze zbrojní průkaz vydat. Což je pak důvod k rozvázání pracovního poměru.

Jak jste na tom se střelnicí?

Přímo v areálu máme laserovou střelnici, kde lze základní návyky pochytit. Na skutečné střelby ale jezdíme mimo Prahu, dříve do Benešova, jenže to znamenalo jet přes celou Prahu. Tak jsme našli střelnici u Mělníka, kde jsme za půl hodiny.

Co vaši učitelé? Máte kvalitní a stálý pedagogický sbor?

Řekl bych, že ano. Od nás se moc neodchází, práce máme sice hodně, ale je zajímavá a slušně placená. Učitelé odborných předmětů jsou vesměs bývalí policisté, speciální fyzickou přípravu učí bývalí výkonní sportovci, anebo zkušený strážníci z aktivní služby.

Pět měsíců výcviku, výuky a řízení praxe končí výuka pražského strážníka definitivně?

Ne. Osvědčení, jež u nás strážníci získali, platí jen tři roky, a tak se k nám všichni strážníci pravidelně po třech letech vrací povinně na týdenní prolungační kurz a k přezkoušení. A dokud slouží, znovu a znovu. Je to pro ně trochu stresující, protože neúspěch u zkoušky by znamenal odchod od práce, na kterou si zvykli. Navíc se stále učí vlastně totéž a mnohé znalosti v praxi ani nepotřebují. Všemi deseti jsme pro podobný kurz, v němž by se ale učily nové věci – třeba z legislativy, jež se stále vyvíjí – a v němž by se

Dokonalá znalost chvatů je i pro strážníky ve službě základní jistotou

Zastavování vozidel a kontrola řidičů patří dnes k denní realitě strážníků

prohlubovala specializace jednotlivců.

To by mělo mnohem větší smysl! Ale zatím vše zůstává takhle. Jak stanovuje zákon.

**Ptal se
Jan J. VANĚK
Foto Jiří NOVÁK**

**Vedoucí institutu vzdělávání MP Praha
Bc. Ing. Vladimír Šhánělec**

na jednotlivé služebny Městské policie a jsou zařazeni do výkonu služby?

Ne. Máme ještě pátý měsíc! Nový strážník už sice slouží v ulicích, ale jde o řízenou praxi. Během ní nováčci pomáhají hlídkovému útvaru, jenž vznikl z bývalého oddílu Metro. Na jejich práci tam vždy dozírá zkušený kolega. Jde o tříčlenné hlídky, v nichž jsou zařazeni dva nováčci, a jako velitel je s nimi ten zkušený... A je to dost tvrdá zkušenost, křest ohněm. Hlídkový oddíl slouží totiž hlavně po nocích a v pražské veřejné dopravě. Noční autobusy a tramvaje, nádraží – znáte to! Do služby tam s nováčky jezdí i náš člověk jako vedoucí směny a dozírá na ně.

Vraťme se zpět na začátek vzdělávacího procesu. Co všechno se musí budoucí strážníci za tři měsíce školy naučit? V teoretických předmětech je kladen důraz na znalost právních disciplín: trestní právo,

hmoty, chvaty a tak. Ve službě se setkávají se stále větší agresivitou, nutné je být dobře připraven na všechny eventuality...

A nepochybně i dobře zacházet s osobní zbraní, že?

Ano, i to. V některých městech slouží městští strážníci beze zbraně, v Praze nosí devítku stejně jako většina policistů republikových. Takže musí během tří měsíců u nás získat zbrojní průkaz, devadesát procent příchozích ho nemá. Někdy se ovšem